

FAST

FRAMEWORK FOR AUTOMOTIVE SKILLS TRANSFORMATION IN CZ AND SK

Konferencia

Odporúčania pre celoživotné vzdelávanie v automobilovom priemysle

---

21. 5. 2024

Eva Jaderná, Škoda Auto Vysoká škola

- Základné informácie o projekte
- Zistenia z dotazníkového prieskumu
- Výsledky diskusie na workshopoch, okrúhly stôl so zástupcami štátnej správy
- Konkrétne odporúčania

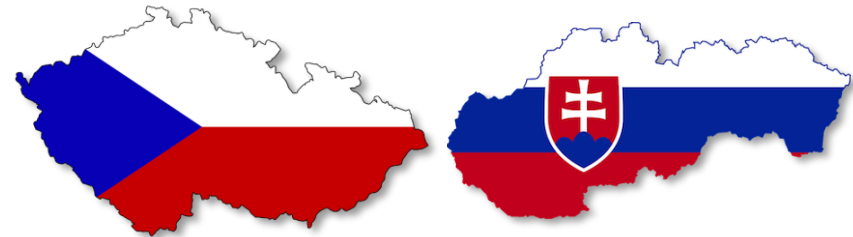

FAST

FRAMEWORK FOR AUTOMOTIVE SKILLS TRANSFORMATION IN CZ AND SK

Dopady trendov na trh práce v automobilovom priemysle

Základné informácie o projekte FAST

- Realizácia
  - Jún 2023 – Máj 2024
- Zodpovední riešitelia
  - Zväz automobilového priemyslu Českej republiky (AutoSAP)
  - Zväz automobilového priemyslu Slovenskej republiky (ZAP)
- Obstarávateľ
  - Európska nadácia pre klímu (ECF)

SDRUŽENÍ
AUTOMOBILOVÉHO
PRŮMYSLU

ZVÄZ AUTOMOBILOVÉHO PRIEMYSLU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

European
Climate
Foundation

- Ciele projektu

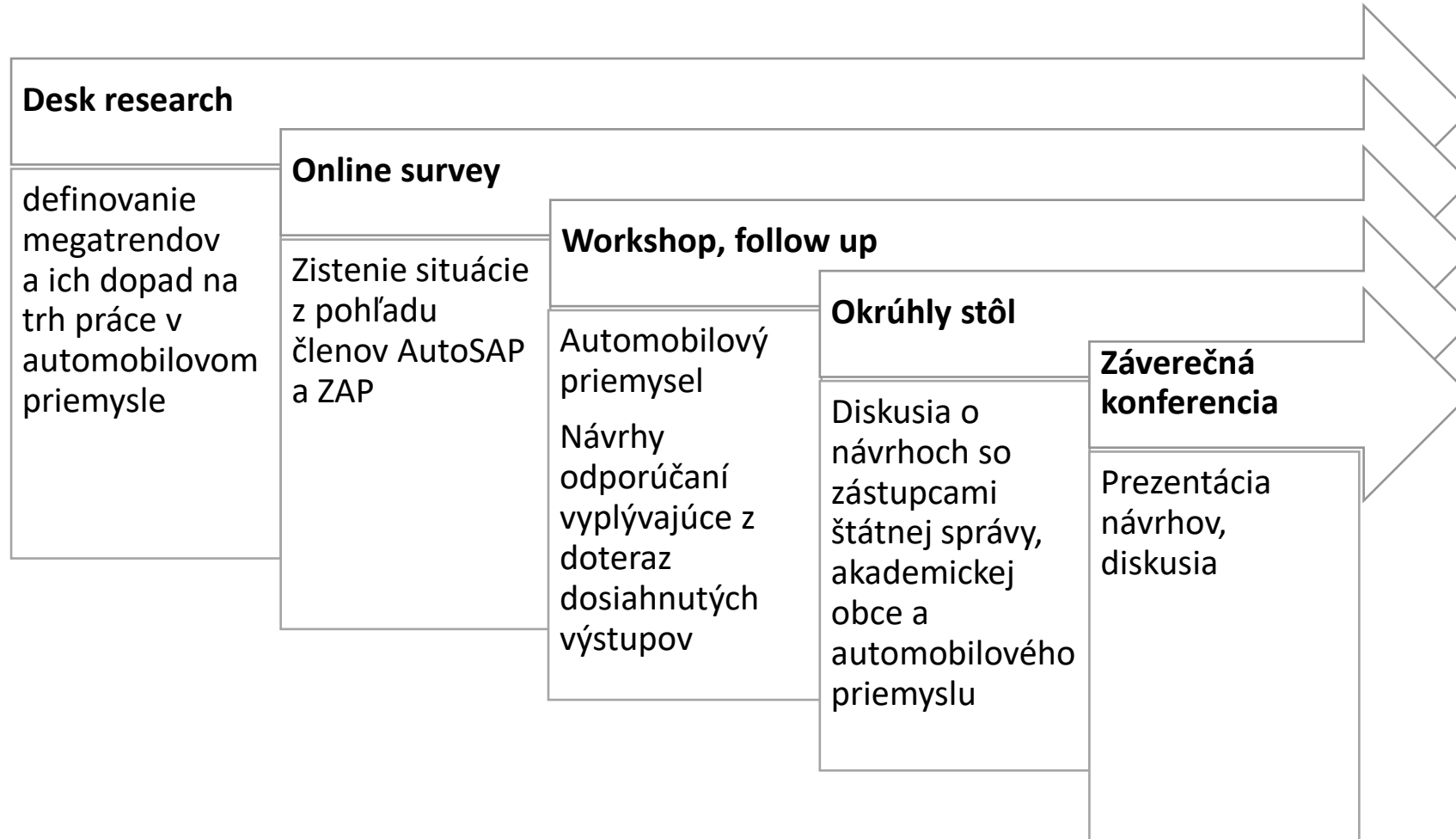

- **Analýza výziev v oblasti zamestnanosti, najmä v súvislosti so zelenou a digitálnou transformáciou automobilového priemyslu v Českej a Slovenskej republike**

- **Vypracovanie odporúčaní na doplnenie akčného plánu na vykonávanie programu zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie v oboch krajinách vrátane šírenia relevantných zistení a odporúčaní medzi vybranými zainteresovanými stranami.**

Základné informácie o projekte FAST

Výstupy projektu FAST

FAST

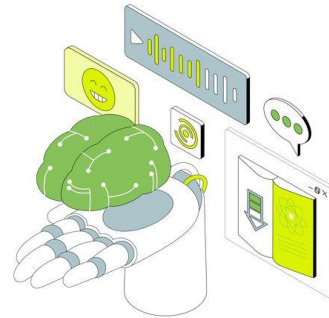
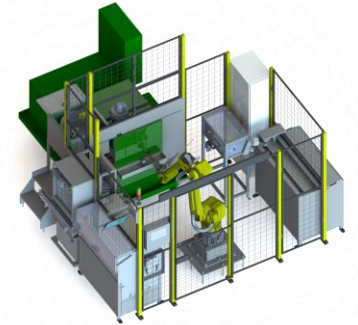
FRAMEWORK FOR AUTOMOTIVE SKILLS TRANSFORMATION IN CZ AND SK

Desk Research

- Vplyvy trendov
- Príprava na zmenu
- Redukcia počtu zamestnancov
- Nové pozície
- Starnutie obyvateľstva
- Rekvalifikácia/zvyšovanie úrovne zručností
- Podpora vzdelávania

FAST

FRAMEWORK FOR AUTOMOTIVE SKILLS TRANSFORMATION IN CZ AND SK

Online Survey

- Vplyv trendov považujú za významný
- Pripravujú sa na zmenu v krátkodobom aj dlhodobom horizonte
- Nepredpokladajú znižovanie počtu zamestnancov
- Nárast nových pozícií - technici, špecialisti, inžinieri
- Starnutie obyvateľstva – jedným z riešení je zamestnávanie znevýhodnených skupín a zamestnancov z tretích krajín (vrátane napríklad utečencov z Ukrajiny)
- Rekvalifikácia/zvyšovanie úrovne zručností – sú schopní to čiastočne zvládnuť sami (najmä pokiaľ ide o odborné znalosti)
- Rekvalifikácia/zvyšovanie úrovne zručností – považuje sa za významnú, najmä v horizonte 2 – 3 rokov
- Podporujú vzdelávanie – najmä študentskú prax, spoluprácu na vzdelávacích a výskumných projektoch, alebo sa vzdelávajú sami

FAST

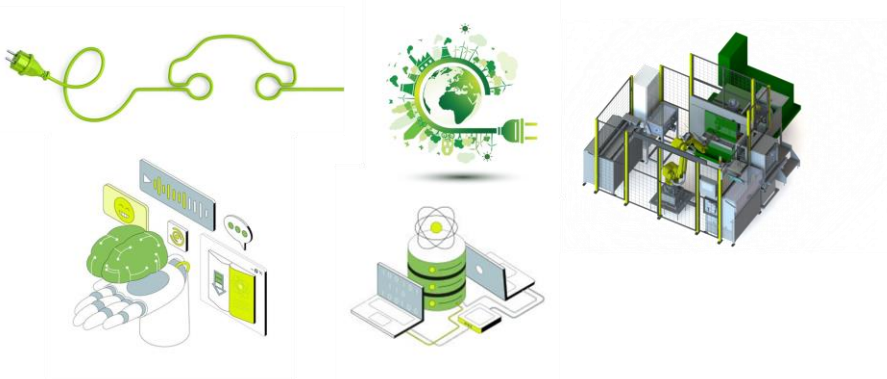
FRAMEWORK FOR AUTOMOTIVE SKILLS TRANSFORMATION IN CZ AND SK

Výsledky workshopov

Vplyvy trendov

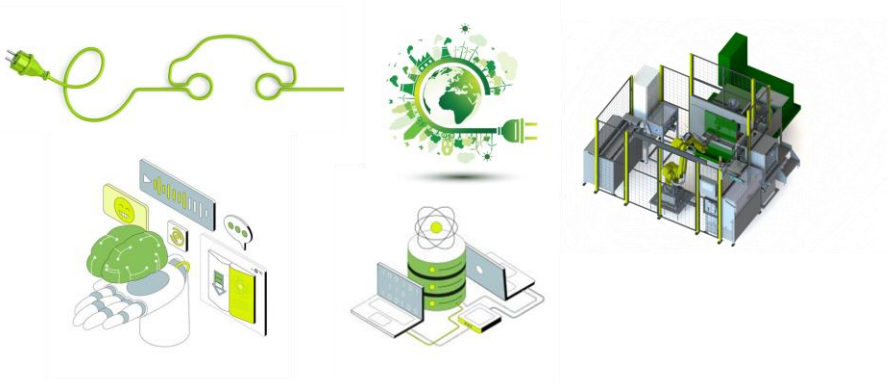
- Udržateľnosť – reporting
- Digitalizácia a automatizácia
  - Aktuálna téma– Prispôsobenie sa rastúcej potrebe vzdelávania a jej uspokojenie
  - Konektivita – Ústredná téma
- Kybernetická bezpečnosť
  - Pre výroby a výrobu
  - Trendy od matky
  - Vzdelávanie – 100 Špecialistov
- Elektromobilita
  - 10 – 15 Ročný horizont je nejasný (rozhodnutie koncernu)
  - Krátkodobý – Neistota zamestnancov v motorárňach
  - Polarizácia spoločnosti v popularite EV
  - Montáž vozidla bez problémov, požiadavky na skok v oblasti výroby batérií

20

Štruktúra zamestnancov

- Nové pracovné pozície – AI, kyberbezpečnosť, konektivita
- Horizont 10 – 15 rokov – konektivita, autonómne autá, tlak na HD, zdieľanie áut
- Zmeny v celom dodávateľskom reťazci
- Celoživotné vzdelávanie a rekvalifikácia zo strany výrobcov automobilov – okrem iného v dôsledku nepriaznivej situácie na trhu práce
- VW – skúsenosti s prechodom na elektromobily – vlastný reskilling/upskilling

20

Starnutie obyvateľstva

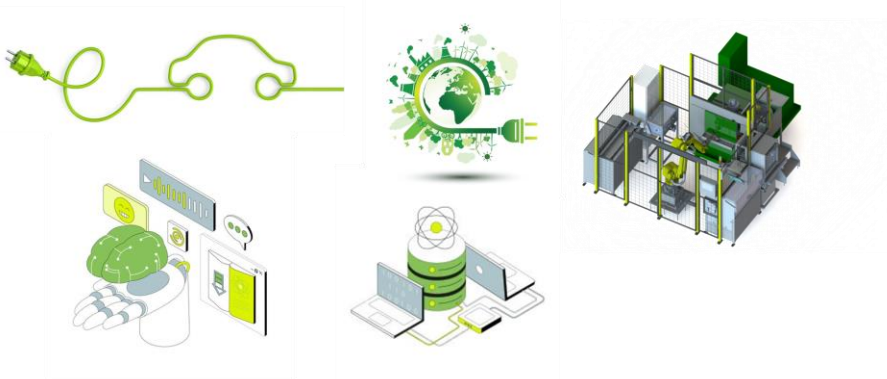
- Veľký problém
- Už nedostatok pracovných síl
- Znižovanie vzdelanostnej úrovne mladších ľudí – náklady na zamestnancov sa zvyšujú

20

Reskilling/upskilling

- Vlastné obstarávanie – vyžaduje sa podpora štátu
- Potreba spolupráce na európskej úrovni – aktualizácia programov odbornej prípravy
- Naštartovanie systému celoživotného vzdelávania – udržanie zamestnancov
- Vyžaduje sa štátna podpora
- Je potrebné nastaviť mechanizmy kurikulárnej reformy
- Nízka úroveň formálneho vzdelávania – akčný plán stratégie

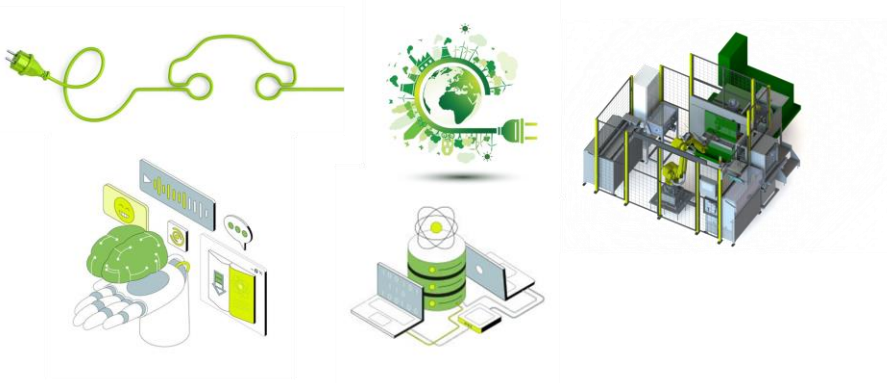

20

Podpora vzdelávania

- Podniky sú aktívne na mnohých úrovniach
- Dôvodom je okrem iného získanie záujmu
- Potreba vytvoriť strategický rámec a akčný plán spolupráce
- Vzdelávanie potrebuje podnikateľskú podporu – akčný plán, zodpovednosť, finančný plán
- Regionálna úroveň podpory (združenie regiónov)

20

FAST

FRAMEWORK FOR AUTOMOTIVE SKILLS TRANSFORMATION IN CZ AND SK

Okrúhly stôl so zástupcami
štátnej správy

- Cieľom projektu nie je vytvorenie akčného plánu, ten je aktuálne v príprave (122/24), ale odporúčať doplnenie
- Viacero odporúčaní z priemyslu už je rozpracovaných
- Potrebná analýza budúceho vývoja pracovného trhu a analýza zmeny vzdel. systému
- Vzdelávanie musí byť v súlade s potrebami trhu práce
- Je možné nadviazať spoluprácu s min. pri ďalšom projekte
- Podpora technických študijných odborov – chýba kvantita ale hlavne kvalita a prepojenie na prax, napríklad prostredníctvom aktualizácie štruktúry odborov – proces aktualizácie práve prebieha
- Súťaž Euroskills – podporiť informovanosť verejnosti
- Stratégia rozvoja ľudských zdrojov – jej aktualizácia je navrhovaná v AP k 122/2024

FAST

FRAMEWORK FOR AUTOMOTIVE SKILLS TRANSFORMATION IN CZ AND SK

Odporúčania od priemyselných firiem

- Nepriaznivý demografický vývoj
- Nevyhovujúci počet domácich pracovníkov + náročný proces získavania pracovníkov z tretích krajín
- Nevyhovujúca úroveň alebo zameranie kvalifikácie dostupnej pracovnej sily
- Chýbajúca rámcová stratégia pre konkurencieschoposť SR - podstatná časť je vzdelávanie
- Potreba rozvíjať CŽV, reskilling, upskilling

- Transparentnosť - vytvoriť miesto, kde sa priemysel zorientuje na jednom mieste a získa potrebné informácie
- Prepojenie s priemyslom na viacerých úrovniach - kurikulá... až po vývoj
- Vzdelávať na základe potrieb trhu práce - vybrané študijné odbory, počty študentov
- Zvýšenie atraktivity vzdelávania technických odborov, technika má špeciálnu pozíciu, priemysel hýbe ekonomikou a absolventov je málo (zvyšovanie atraktivity štúdia nemá byť plošné, ale cielené na nedostatkové oblasti)
- Zvyšovanie úrovne vzdelávania a doplnenie - matematika, technika, digitalizácia, kyber bezpečnosť, AI a ďalšie
- Prepojenie re/up skillingu s formálnym vzdelávaním, resp. nadpodnikové vzdel. centrá pre MSP
- Vyššia finančná podpora pre R&D aktivity
- Kyberbezpečnosť - potreba národných expertov + potreba vzdelávania na všetkých úrovniach - školstvo - cžv...
- Zlepšovanie image priemyslu – za spolupráce so združeniami - program nemusí byť zameraný iba na priemysel, ten by mohol byť len jednou zložkou, podporujme napr. aj zdravotníctvo, všeobecne tam kde je trh práce poddimenzovaný
- Zastaviť odliv mozgov a zvýšiť atraktivitu štúdia na Slovensku, prípadne ponúkajú tu vyštudovaným absolventom občianstvo

FRAMEWORK FOR AUTOMOTIVE SKILLS TRANSFORMATION IN CZ AND SK

Konkrétne odporúčania

Formulované v spolupráci s APZD

Konkrétne odporúčania v súlade s cieľmi projektu:

- Analýza výziev v oblasti zamestnanosti, najmä v súvislosti so zelenou a digitálnou transformáciou
- Vypracovanie odporúčaní na doplnenie akčného plánu na vykonávanie programu zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie

- <https://siov.sk/sutaze/euroskills/>
- Marketingová komunikácia na úrovni štátu aj regiónov
- Vytvorenie samostatnej stránky k podujatiu a jej propagácia
- Zistiť záujem a informovanosť o EUROSKILLS
- 2025 Poľsko – možnosť vyššej účasti vďaka geografickej blízkosti

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Vysoké zaťaženie práce Zvyšovanie konkurencieschopnosti je nutné v krátkodobom horizonte prilákať investície a reinvestície pre výrobu BEV a ich komponentov	OECD aj EK upozorňujú SR na vysoký daňový klin. Odvody naďalej zvyšujeme (konsolidačný balík). Napr. ČR má dane FO 15 % a odvody 34 % - my dane 19 % a odvody 36,2 %. Nízkopříjmové skupiny máme zaťažené viac ako v zahraničí (46 % z celkovej ceny práce). Zaťaženie práce „ticho“ zvyšujú vysoké stropy sociálneho poistenia či zvýšenie dane z dividend – odliv talentov. Komplikáciou sú podielové dane pre samosprávy. Daňové a odvodové úľavy sa valorizujú pomalšie ako mzdy v hospodárstve. Na zvyšovaní reálneho príjmu sa podieľajú len zamestnávateľia rastom nákladov – štát nehľadá/nechce hľadať formu spolupodieľania.	a) Znížiť daňové a odvodové zaťaženie. b) Zaviesť účinné odpočítateľné položky na sociálne aj zdravotné poistenie na podporu čistej mzdy nízkopříjmových zamestnancov. c) zrušiť ročné zúčtovanie sociálneho poistenia d) Znížiť maximálny vymeriavací základ (strop) sociálneho poistenia na úroveň zahraničia. e) eniť spôsob financovania samospráv.

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Minimálna mzda a príplatky Zvyšovanie konkurencieschopnosti je nutné v krátkodobom horizonte prilákať investície a reinvestície pre výrobu BEV a ich komponentov	Minimálna mzda rástla za 10 rokov rýchlejšie ako priemerná mzda a najmä produktivita práce. Minimálna mzda má vplyv na 4 % zamestnancov, jej napojenie na príplatky ale ovplyvňuje väčšinu zamestnávateľov. Vysoká minimálna mzda voči produktivite robí zamestnancov drahšími hlavne v chudobnejších regiónoch. Úlohou MM je zabrániť pracovnej chudobe – tento pojem nepoznáme ani nie je vyčíslený a je v každom kraji úplne iný. Poskytujeme viac príplatkov ako v zahraničí a ešte ich aj kumulujeme – podporujeme prácu v neštandardných časoch?	a) Zriadiť pracovnú skupinu, ktorá odborne a na základe dát ako produktivita, ekonomický rast, miera ekonomickej chudoby, vyhodnotí optimálnu úroveň minimálnej mzdy. (MPSVR SR o takejto skupinu aktuálne uvažuje). b) Minimálna mzda má nasledovať odporúčania smernice EÚ a má byť odpolitizovaná – nezávislá na vládnej moci. c) Príplatky odpojiť od minimálnej mzdy a naviazať na vhodnejší ekonomický ukazovateľ alebo ich sfixniť.

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Migračná politika (nadrezortná téma)	Migračné procesy Sú roztrieštené, nepredvídateľné a zdĺhavé. Máme takmer desať spôsobov ako zamestnať cudzinca a každý má unikátne podmienky. Nedostatkové profesie nezohľadňujú trendy na trhu práce ani strategické potreby štátu. Súčasný systém vytvára podmienky na jeho obchádzanie – sme vstupnou bránou závadných osôb do celej EÚ, čo zvyšuje záujem o slovenské víza. Zastupiteľské úrady sú preťažené a personálne podhodnotené - čakacie lehoty atakujú aj niekoľko mesiacov. Kapacity cudzineckej polície sú polovičné – tiež čelia nedostatku pracovníkov a mnohí odišli do predčasného dôchodku.	a) Zamerať sa na zjednodušenie a sprehľadnenie procesov a tvorbu: - jedného funkčného mechanizmu zamestnávania cudzincov s testom trhu práce a - jedného zrýchleného mechanizmu pre nedostatkové profesie bez testu trhu práce - zatriktívniť mechanizmy pre vysokokvalifikované pozície (Modré karty) b) Vytvoriť novú metodiku nedostatkových profesií - kľúčové pozície pre hospodárstvo SR tam ponechať natrvalo. c) Prijatť mechanizmy na skrátenie čakacích lehôt na exponovaných zastupiteľských úradoch – napr. dočasné personálne posilnenie, policajné zastúpenie alebo outsourcing konzulárnych činností.

Čiastočne chybne riešené v opatrení č. 20 návrhu AP k uzneseniu 122/2024, navrhujeme doplniť o uvedené body a vytvoriť samostatné opatrenie, nakoľko lietajúci konzuli boli zahrnutí v opatrení k politikám EU

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Migračná politika (nadrezortná téma)	Národné víza Majú byť výnimočným nástrojom – ich počet sa stále zvyšuje a migračné procesy sa viac triešťa. Národné víza sú na zastupiteľských úradoch vybavované prednostne a do 30 dní - predbiehajú iné typy procesov, ktorých vybavenie sa preto odsúva v čase a predlžuje. Národné víza pre vodičov: podmienka pôsobenia na SR najmenej 10 rokov diskvalifikuje viacero dopravcov, novým cudzincom vieme vydávať tachografové karty až po 6 mesiacoch.	Ak by migračné procesy fungovali ako majú, národné víza v zásade nepotrebujeme. Narúšajú fungovanie zastupiteľských úradov a iné typy migračných procesov. a) Národné víza pre vodičov: zrušiť/znížiť podmienku 10 rokov povinného usídlenia spoločnosti na Slovensku. Prípadne stanoviť výnimku pre dopravcov vo verejnom záujme. Umožniť vydávanie dočasných tachografových kariet ako napríklad v Poľsku.

Čiastočne riešené v opatrení č. 21. návrhu AP k uzneseniu 122/2024, navrhujeme doplniť o uvedené body

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Migračná politika (nadrezortná téma)	Vysielanie pracovníkov Ak sú k slovenskému zamestnávateľovi vyslaní pracovníci inej firmy z iného členského štátu na výkon služby – informačnú povinnosť o vyslaní má vysielajúca zahraničná firma, ale súbežne aj slovenský prijímajúci podnik. Ide o goldplating. Slovenský podnik musí úradu práce predkladať kópie osobných dokladov a pracovnoprávne dokumenty vyslaného zamestnanca iného subjektu. To považujeme za nelegitímne.	Zrušiť zdvojenú informačnú povinnosť slovenských (prijímajúcich) podnikov a ponechať ju len na vysielajúcom zamestnávateľovi zo zahraničia, tak ako to určuje EÚ smernica.

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Zachovanie Kurzarbeit – financovanie a úprava	Kurzarbeit je kľúčový nástroj v čase kríz. Je potrebné ho udržať v legislatíve a vylepšovať ho – dáva nám konkurenčnú výhodu. Musíme zabezpečiť akumuláciu financií „na horšie časy“ – v 2023 bolo do fondu odvedených cca 170 miliónov eur a vyčerpaných asi len 5 %. Nevyčerpané odvody na kurzarbeit sú priebežne presúvané do iných fondov (starobné dôchodky). Krízy prichádzajú každých cca 10 rokov a stav účtu kurzarbeit je 0 – Slovensko sa nepripravuje.	a) Zamedziť presúvaniu odvodov na kurzarbeit do iných poistných fondov – peniaze akumulovať na krízové obdobia. b) Predĺžiť dobu poskytovania zo 6 na 12 mesiacov.

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Predčasné dôchodky po odpracovaní 40 rokov	Spôsobili nečakaný odliv skúsených pracovníkov. Kritická situácia je napríklad u dopravcov (vo verejnom záujme). Odchody sa nevyhli ani štátnej správe – napr. ÚHCP má problém s pracovníkmi na oddelení – ohrozené sú migračné procesy. V roku 2023 odíde do dôchodku 10 000 pracovníkov viac ako pominulé roky.	a) zrušiť predčasný dôchodok po 40 odpracovaných rokoch alebo b) umožniť predčasným dôchodcom zarábať viac až do výšky priemernej mzdy (dnes 2 400 eur ročne resp. 200 eur mesačne)

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Neflexibilné podmienky zamestnávania	Flexibilita zamestnávania je súčasťou konkurencieschopnosti Slovenska. Podmienky zamestnávania na Slovensku sú striktné a rigidné – aj vyspelejšie krajiny so silným kolektívnym vyjednávaním nemajú tak striktné podmienky ako u nás. Viaceré ustanovenia Zákonníka práce už nemajú svoje opodstatnenie alebo nereflektujú na aktuálne trendy na trhu práce a na požiadavku zamestnancov na work-life balance.	a) Tvorbu sociálneho (benefitného) systému ponechať na podniky Tvorbu sociálnych programov je potrebné ponechať na podniky a jej zamestnancov. Zamedziť vplyv politickej vôle na povinné zavádzanie benefitov (rekreačné poukazy, stravovanie), ale naopak – firmám pomáhať k vytváraniu takéhoto prostredia (daňové úľavy na 13. a 14. mzdy). Zákon o sociálnom fonde má reflektovať na súčasnú dobu a príspevky z neho by mali byť uplatniteľné na členov domácnosti (druh, družka), nielen na manželov. b) Umožniť elektronické podpisovanie pracovnoprávných dokumentov. Digitalizácia a elektronizácia sa dotýka aj pracovnoprávnej oblasti – je potrebné hľadať vhodné riešenia.

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Neflexibilné podmienky zamestnávania	Flexibilita zamestnávania je súčasťou konkurencieschopnosti Slovenska. Podmienky zamestnávania na Slovensku sú striktné a rigidné – aj vyspelejšie krajiny so silným kolektívnym vyjednávaním nemajú tak striktné podmienky ako u nás. Viacere ustanovenia Zákonníka práce už nemajú svoje opodstatnenie alebo nereflektujú na aktuálne trendy na trhu práce a na požiadavku zamestnancov na work-life balance.	c) Sflexibilniť podmienky prijímania a prepúšťania zamestnancov Podmienky sú v porovnaní s vyspelými krajinami rigidné. Úprava podmienok neznamena znižovanie ochrany zamestnancov – skúšobné lehoty, výpovedné doby a ich súbeh s odstupným, reťazenie dôb určitých po vzore iných krajín EÚ. d) Nastaviť jasné pravidlá pre kolektívne vyjednávanie - podnikové kolektívne vyjednávanie - zaviesť reprezentatívnosť, nastaviť pravidlá plurality – rozhodnutia rozhodcov sa budú vzťahovať na kolektívne aj individuálne vzťahy. - zachovať súčasný stav kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa – podnikom nemožno prikazovať povinne kolektívne vyjednávať tým, že ich štát k tomu prinúti – to kolektívne vyjednávanie už nebude právom ale povinnosťou nielen pre firmy, ale aj zamestnancov

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Neflexibilné podmienky zamestnávania	Flexibilita zamestnávania je súčasťou konkurencieschopnosti Slovenska. Podmienky zamestnávania na Slovensku sú striktné a rigidné – aj vyspelejšie krajiny so silným kolektívnym vyjednávaním nemajú tak striktné podmienky ako u nás. Viacere ustanovenia Zákonníka práce už nemajú svoje opodstatnenie alebo nereflektujú na aktuálne trendy na trhu práce a na požiadavku zamestnancov na work-life balance.	e) Zrušiť povinnosť rekondičných pobytov pri faktore hluku Vypustiť z rekondičných pobytov faktor hluku. Rekondičný pobyt nemá v prípade sluchu žiaden zdravotný prínos – sluch nemožno zlepšiť ani jeho poškodenie zvrátiť. f) Zrušiť absolútnu objektívnu zodpovednosť Ide o prenesenú zodpovednosť odberateľa služieb za nelegálne zamestnávanie u svojho dodávateľa. Odberateľ nemá žiaden účinné mechanizmy na zamedzenie takéhoto správania, no pritom môže byť za to postihovaný.

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Optimalizácia siete stredných škôl	Na Slovenku máme príliš veľa stredných škôl a príliš málo žiakov. Vyjadrené číslami - 679 stredných škôl (vrátane gymnázií) navštevuje 193 tisíc žiakov. Priemerne teda každú školu navštevuje 284 žiakov. Na základe prognóz a počtu narodených detí môžeme konštatovať, že tento jav sa v najbližších 15 rokoch nezmení. To má za následok nedostatočnú naplnenosť škôl, zložité manažovanie na úrovni zriaďovateľov, komplikovaný proces určovania počtu žiakov 1. ročníka, nedostatočné materiálo-technické vybavenie a predovšetkým nedostatok kvalifikovaných pedagógov. Žijeme v dobe technologického pokroku, ale aj generačnej výmeny. Dnešní žiaci majú iné potreby, na ktoré súčasné školy a pedagógovia len ťažko reflektujú.	Cieľom by malo byť optimalizovať sieť stredných škôl tak, aby boli naplnené svetové trendy: ○ <u>špecializácia</u> (dôraz na tematickosť a užšie zameranie, prepojenie vzdelávania a trhu práce, príkladom môže byť podniková škola, ktorá je úzko špecializovaná a spolupracuje so zamestnávateľmi v regióne), ○ <u>optimalizácia</u> (dôraz na udržateľnosť a zmeny, je nutná pre zvýšenie kvality vzdelávacieho procesu, čo zohľadňujú sektorové centrá excelentnosti, ktoré sú úzko prepojené na sektor hospodárstva a úroveň kvality je hodnotená v súlade s európskym referenčným rámcom, sú špičkou kvality vo vzdelávaní detí i dospelých, v technickom aj technologickom vybavení), ○ <u>koncentrácia</u> (dôraz na ľudský kapitál, efektívna alokácia finančných prostriedkov, technologických a odborných zdrojov, trend koncentrácie by bol zohľadnený pri stredoškolských vzdelávacích centrách, ako regionálnych centrách vzdelávania širšieho rozsahu v súlade s lokálnymi potrebami trhu práce na úrovni okresných a krajských miest).

Čiastočne riešené v opatrení č. 15 návrhu AP k uzneseniu 122/2024, navrhujeme doplniť o uvedené body

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Zlepšenie fungovania duálneho vzdelávania Plánované v PLUV 1. Q 2025	Duálne vzdelávanie je efektívny a overený spôsob odbornej prípravy žiakov priamo v praxi a prispieva k uplatniteľnosti žiakov na trhu práce. Naše skúsenosti poukazujú na niektoré jeho nedostatky, ktoré je potrebné vyladiť. Zamestnávateľa v systéme duálneho vzdelávania sa stretávajú s prípadmi, ktoré zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave <i>expresis verbis</i> neupravuje alebo upravuje len čiastočne ako napríklad: ○ agentúrny systém duálneho vzdelávania, ○ výkon praktického vyučovania v teréne, ○ praktické vyučovanie v zahraničí, ○ ospravedlňovanie absencií a iné. Zamestnávateľa sú tak odkázaní na realizáciu interného výkladu zákonnej úpravy, čo spôsobuje nesúlad v prístupe a prejavuje sa poklesom kvality systému duálneho vzdelávania.	Vzniká tak požiadavka na novelizáciu predmetného zákona s cieľom odstrániť akékoľvek diskrepancie s ďalšou právnou úpravou a zároveň efektívne usmerniť zamestnávateľov v individuálnych prípadoch.

Čiastočne riešené v opatrení č. 15 návrhu AP k uzneseniu 122/2024, navrhujeme doplniť o uvedené body

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Dotácia stavovských a profesijných organizácií v systéme duálneho vzdelávania	Stavovské a profesijné organizácie predstavujú nevyhnutnú súčasť vzdelávacích systémov a sú v zásade jediný nástroj priameho prepojenia zamestnávateľov a vzdelávacej siete na Slovensku. Ich vecná pôsobnosť k jednotlivým študijným a učebným odborom je pre MŠVVŠ SR a uplatniteľnosť žiakov na trhu práce nezastupiteľná. Financovanie stavovských a profesijných organizácií prostredníctvom dotácie je aplikované od roku 2018. Medzi základné kompetencie stavovských a profesijných organizácií patrí: - o koordinácia duálneho vzdelávania (overovanie spôsobilosti zamestnávateľov vstupujúcich do duálneho vzdelávania, súčinnosť Štátnej školskej inšpekcie), - o zabezpečovanie prípravy inštruktorov a vydávanie certifikátov, - o tvorba jednotných zadaní pre záverečnú skúšku a delegovanie zástupcov zamestnávateľov do skúšobných komisií a iné.	Udržateľnosť vo financovaní (dotáciách) stavovských a profesijných organizácií je kľúčová pre zachovanie a zlepšovanie kvalitnej činnosti. Žiadame, aby MŠVVŠ SR zachovalo súčasný systém a štruktúru dotácií stanovenú v zákone č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v nadväznosti na zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave v platnom znení.

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Prepojenie vysokého školstva s praxou („Zmluvy vo verejnom záujme“)	Zahraničným trendom je dôraz na prepájanie VŠ s praxou. Financovanie slovenských VŠ však primárne zohľadňuje počty žiakov, ale už minimálne „objednávku“ trhu práce. VŠ tak motivuje získať a udržať čo najvyšší počet žiakov, nie kvalita nimi poskytovaného vzdelania alebo uplatniteľnosť študentov praxi. Kvalita a prestíž slovenských VŠ vďaka tomu dlhodobo upadá. Účinným nástrojom na zmenu spôsobu financovania VŠ je zavádzanie tzv. výkonnostných zmlúv (vzdelávanie na objednávku pracovného trhu). Tie sa dnes zatiaľ len pilotujú a žiaľ v rokoch 2024 – 2026 budú mať len 10 % vplyv na výšku dotácie. Týmto tempom sa financovanie a kvalita vysokých škôl tak skoro nezmení a trend odlivu mladých za štúdiom do zahraničia bude pokračovať.	Preto navrhujeme: ○ presadiť v legislatíve aplikáciu trhového princípu – štát by mal na základe potrieb a prognóz trhu práce zadefinovať počty potrebných absolventov a tieto objednať ako výkony vysokých škôl - finančné prostriedky budú prúdiť len odborov, kde je daná potreba trhu práce, ○ v určovaní kritérií na výpočet dotácie pre VŠ klásť vyššiu váhu na spoluprácu s externým prostredím a uplatniteľnosť absolventov, ○ vytvoriť štúdiu o možnosti a vplyvoch skrátenia VŠ štúdia a štúdiu diverzifikácie siete, kde by niektoré školy boli zamerané podobne ako vo Fínsku na poskytovanie odborného bakalárskeho alebo praktického vyššieho vzdelania.

Čiastočne riešené v opatrení č. 15 návrhu AP k uzneseniu 122/2024, navrhujeme doplniť o uvedené body

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Riadenie a rozvoj vysokých škôl	Vysoké školy určujú vo svojich dlhodobých zámeroch strategické ciele napr. aké postavenie by chceli mať v medzinárodnom porovnaní, ako chcú realizovať svoju výskumnú a tvorivú činnosť, ako chcú pristupovať k využívaniu financií, modernizácii či k riadeniu samotnej VŠ.	Vysoké školy by mali: ○ pristupovať k tvorbe svojej stratégie komplexne – spájať v ňom akčné plány na jeho dosiahnutie vrátane rozpočtového riadenia, ○ uvedomovať si, že študenti sú produktom školy – zamestnávateľia majú definovať čo potrebujú a školy nech riadia proces výučby, ○ technické smery si vyžadujú vyššiu mieru financovania pre materiálnu náročnosť štúdia – študenti majú nedostatočný kontakt so súčasnými, nieto ešte budúcimi technológiami, ○ výskumné zameranie VŠ by malo rovnako reflektovať potreby praxe, ○ pristupovať k riadeniu efektívne a dôsledne postupovať napríklad pri zlučovaní podporných služieb či zväžiť roztrieštenosť výučby do rôznych budov a miest, ○ na druhej strane by štát mal vysokým školám bez zaváhania pomáhať v mimoriadnych situáciách (príkladom je problematická kompenzácia cien energií v 2022) a zjednodušiť pravidlá verejného obstarávania, ktoré častokrát komplikujú ich bežný chod.

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Zavedenie celoživotného vzdelávania Zákon o vzdelávaní dospelých, aktuálne po MPK v štádiu rozporov. Viac menej zapracované, ale chýba nám zapracovanie posledného bodu - dôraz na kvalitu vyučujúcich	Slovensko oproti zahraničiu riadi, rozvíja a financuje iba školské vzdelávanie, ale nie jeho iné formy. Vzdelávanie na stredných školách a vysokých školách pritom nedostatočne reflektuje na potreby trhu práce. Naša ekonomika čelí aj novým výzvam – automatizácia, digitalizácia, robotizácia a zelená transformácia, ktoré vyžadujú od zamestnancov zmenu vedomostí a zručností počas ich pracovného života. System celoživotného vzdelávania vrátane vzdelávania dospelých sa tak pre Slovensko stáva nevyhnutnosťou. V tejto oblasti výrazne zaostávame v porovnaní so zvyškom Európy – len 4,8 % dospeléj populácie sa na Slovensku vzdeláva.	Navrhujeme: ○ uviesť do účinnosti zákon o celoživotnom vzdelávaní vrátane vzdelávania dospelých, ○ zaviesť individuálne vzdelávacie účty – podporný nástroj slúžiaci k zvýšeniu dosiahnutej úrovne zručností a rekvalifikácii v produktívnom veku odporúčaný EÚ aj OECD, ktorý súčasne zohľadňuje aktuálne i nadchádzajúce potreby trhu práce, ○ zaviesť mikroosvedčenia, ktoré sú výstupom potvrdzujúcim nadobudnutie osobitných vedomostí a zručností absolvovaním maloobjemového a špecificky profilovaného vzdelávacieho programu ako kratšej a flexibilnejšej formy vzdelávania (kurzy a školenia), ○ zabezpečiť kvalitu vzdelávania kvalitou poskytovateľských subjektov – inštitúcie poskytujúce odborné vzdelávanie a prípravu v individuálnych formách (kurzy) by mali podliehať pravidelnej kontrole zohľadňujúcej obsahové štandardy ako garanciu kvalitného vzdelávania, ○ podporiť kvalitu vzdelávania kvalitou vyučujúcich – kvalita vzdelávania dospelých je odrazom kvality a odbornosti vyučujúceho, tých je pre zánik andragogických odborov na VŠ nedostatok.

Mohlo by byť riešené v rámci opatrenia č. 12 a 14 AP k uzneseniu 122/2024, navrhujeme doplniť o uvedené body

Stručný názov problému	Opis problému	Riešenie
Aliancia sektorových rád	Cieľom práce aliancie je zosúladiť moderné potreby zamestnávateľov a celoživotné vzdelávanie občanov tak, aby sa zvýšila ich životná úroveň, uplatniteľnosť na trhu práce a tým aj konkurencieschopnosť slovenského trhu práce. V rámci nej sa na jednom mieste kľby štát zastúpený MPSVR SR a MŠVVŠ SR a všetky reprezentatívne združenia zamestnávateľov a zamestnancov. Výsledkom činnosti aliancie je napríklad Národná sústava kvalifikácií a Národná sústava povolání vytváraná sektorovými radami. Nezastupiteľnú úlohu má aj v príprave a realizácii EŠF projektov. Je to prvýkrát, čo vznikla a aj sa sfunkčnila spoločná platforma všetkých relevantných strán, ktorá prinesie systémovosť a potrebný súlad medzi trhom práce a vzdelávaním. Doteraz každý partner prinášal vlastné riešenia, ktoré nepriniesli žiaden výsledok.	Žiadame: ○ Aliancia je dnes v procese zahájenia svojej činnosti. Nové vedenie MŠVVŠ SR žiadame pokračovať v jeho plnohodnotnom zapojení sa do činnosti a smerovania aliancie tak, ako tomu bolo doteraz.

FAST

FRAMEWORK FOR AUTOMOTIVE SKILLS TRANSFORMATION IN CZ AND SK

Ďakujeme Vám za pozornost
